

Súd: Okresný súd Vranov nad Topľou
Spisová značka: 8P/70/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8820201069
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 02. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Silvia Šviderská
ECLI: ECLI:SK:OSVT:2021:8820201069.6

Uznesenie

Okresný súd Vranov nad Topľou v právnej veci starostlivosti súdu o maloletých, mal. Y. V., W.. XX.XX.XXXX E. Y. R. F., W.. XX.XX.XXXX, obaja zastúpení kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny, odbor sociálnych vecí a rodiny, oddelenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, Námestie slobody 5, Vranov nad Topľou, za účasti matky maloletých detí: Y. F., W.. XX.XX.XXXX, F. U. W. M.I. X, toho času H. XXX, U. W. M., pozbavená spôsobilosti na právne úkony, zastúpenej opatrovníkom F. Y., W.. XX.XX.XXXX, bytom H. XXX/X, U. W. M., na návrh navrhovateľa: R. V., W.. XX.X.XXXX, bytom Z. XXXX, U. W. M., o zverenie maloletých detí do náhradnej osobnej starostlivosti, t a k t o

rozhodol:

- I. Súd návrh navrhovateľa na zverenie maloletých detí do náhradnej osobnej starostlivosti z a m i e t a .
- II. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Navrhovateľ sa podaným návrhom domáhal vydania rozhodnutia, ktorým by súd zveril maloleté deti do jeho náhradnej osobnej starostlivosti. V návrhu uviedol, že rozsudkom Okresného súdu Vranov nad Topľou sp.zn. 7P/140/2011 zo dňa 29.9.2011 bol maloletý Y. V., W.. XX.XX.XXXX zverený do náhradnej osobnej starostlivosti starej matke E. V., W.. XX.XX.XXXX. Rozsudkom toho istého súdu sp.zn. 8P/272/2012 zo dňa 09.10.2012 bol maloletý R. F., W.. XX.XX.XXXX, taktiež zverený do náhradnej osobnej starostlivosti starej matke E. V., W.. XX.XX.XXXX, trvale bytom Z. XXXX/XX U. W. M.. Dôvodom zverenia maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti bola skutočnosť, že matka dieťaťa Y. F., W.. XX.XX.XXXX bola rozsudkom Okresného súdu Vranov nad Topľou sp.zn. 8Ps/3/2010 zo dňa 26.03.2010 pozbavená spôsobilosti na právne úkony a za opatrovníčku jej bola ustanovená jej matka Y. Š. W.. XX.XX.XXXX. Následne jej bol ustanovený opatrovník R.Á. V., W.. XX.XX.XXXX, s ktorým matka žila v družnom vzťahu a mala s ním v tom čase dvoch synov Y. V., W.. XX.XX.XXXX E. R. V., W.. XX.XX.XXXX. V záujme zachovania súrodeneckých väzieb a vzhľadom na to, že v tom čase zabezpečovala stará matka starostlivosť súrodencovi maloletého, maloletému Y. V., súd zveril maloletého R. F. do náhradnej osobnej starostlivosti starej matke. Matka, Y. F., W.. XX.XX.XXXX je pozbavená spôsobilosti na právne úkony, maloleté deti v domácnosti starých rodičov nenavštevuje, neprejavuje o nich žiadny záujem. Nemá zabezpečené vhodné bytové podmienky, vedie túlavý spôsob života. Otec, R. V., W.. XX.XX.XXXX dňa XX.XX.XXXX v dôsledku ťažkého úrazu zomrel. Navrhovateľ spolu s jeho manželkou a maloletými deťmi býva v dvojizbovom sociálnom byte na adrese Z. XXXX, U. W. M.. Mal. Martin je žiakom X. C.W. A. Š. V., mal. R. je žiakom X. C. L. Š.V. K. U. U. W. M.. V škole dosahujú deti slabšie výchovnovzdelávacie výsledky. Maloleté deti sú vedené v pediatrickej ambulancii Y. V., sú zdravé. S maloletými deťmi nie sú v súčasnej dobe žiadne výchovné problémy, avšak v dôsledku nepriaznivého zdravotného stavu manželky navrhovateľa, tá starostlivosť o maloleté deti v súčasnosti nezvláda. Stará matka mal. detí bola v čase od 30.03.2020 do 08.04.2020 hospitalizovaná v W. Ú.L. T. Z. E. Q. Z. U. U. Q.J.. Následne bola stará matka hospitalizovaná vo U. W. v dôsledku trvajúceho dráždivého kašľa v čase od 21.04.2020 do 27.04.2020. Navrhovateľ je toho času nezamestnaný, nie je

evidovaný ako uchádzač o zamestnanie ÚPSVaR Vranov nad Topľou. Má sluchové postihnutie, ale nosí načúvací strojček. Starostlivosť a výchovu o maloleté deti zvláda, trestne stíhaný nikdy nebol. Nakoľko sú maloleté deti zvyknuté na prostredie, v ktorom doteraz vyrastali a medzi deťmi a navrhovateľom je silná citová väzba, žiadal o zverenie detí do jeho osobnej starostlivosti.

2. Opatrovník matky maloletých detí, ktorá je pozbavená spôsobilosti na právne úkony, sa vo veci nevyjadril, pojednávania sa nezúčastnil.

3. Kolízny opatrovník nedoporučil návrhu vyhovieť.

4. Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s pripojenými spismi tunajšieho súdu sp.zn. 7P/140/2011, 8P/272/2012, 8P/74/2020, 8P/105/2020, 8Ps/3/2010, správou kolízneho opatrovníka, správou Z. Y. a zistil tento skutkový stav veci :

5. Podľa rodných listov maloletých detí sa R. F. narodil dňa XX.XX.XXXX z matky Y. F., W.. XX.XX.XXXX a otca neuvedeného. Y. V. sa narodil dňa XX.XX.XXXX A. matky Y. F., W.. XX.XX.XXXX a otca R.W. V., W.. XX.X.XXXX.

6. Rozsudkom tunajšieho súdu č. k. 7P/140/2011-15 zo dňa 29.09.2011 bol maloletý Y. V., W.. XX.XX.XXXX zverený do náhradnej osobnej starostlivosti starej matke, E. V., W.. XX.XX.XXXX. Rodičia dieťaťa R. V., W.. XX.X.XXXX a Y. F., W.. XX.XX.XXXX boli zaviazaní platením výživného na dieťa v sume 26 € mesačne. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 19.10.2011.

7. Rozsudkom č. k. 8P/272/2012-20 zo dňa 09.10.2012 Okresný súd Vranov nad Topľou zveril maloletého R. F., W.. XX.XX.XXXX do náhradnej osobnej starostlivosti starej matke, E. V., W.. XX.XX.XXXX. Matka bola zaviazaná platením výživného na dieťa v sume 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrované nepľnoleté dieťa. Právoplatnosť rozsudku nastala dňom 28.11.2012.

8. Matka maloletých detí Y. F., W.. XX.XX.XXXX bola rozsudkom Okresného súdu Vranov nad Topľou č. k. 8Ps/3/2010-27 zo dňa 26.03.2010 pozbavená spôsobilosti na právne úkony. Rozsudok nadobudol právoplatnosť 28.04.2010. Uznesením č. k. 6P/134/2016-10 zo dňa 31.10.2016 bolo zmenené uznesenie tunajšieho súdu sp. zn. 9P/32/2015 zo dňa 14.04.2015 a to tak, že z funkcie opatrovníka bola odvolaná Y. Š., W.. XX.X.XXXX a za opatrovníka pre Y. F., W.. XX.XX.XXXX bol ustanovený F. Y., W.. XX.XX.XXXX. Právoplatnosť uznesenia nastala dňom 15.11.2016.

9. Uznesením Okresného súdu Vranov nad Topľou č.k. 8P/70/2020-15 zo dňa 15.05.2020 boli maloleté deti Y. V., W.. XX.XX.XXXX E. R. F., W.. XX.XX.XXXX dočasne zverení do náhradnej osobnej starostlivosti R. V., W.. XX.XX.XXXX. Týmto rozhodnutím súd zmenil výrok rozsudkov Okresného súdu Vranov nad Topľou č. k. 7P/140/2011-15 zo dňa 29.9.2011 a č. k. 8P/272/2012-20 zo dňa 09.10.2012. Dôvodom nariadenia neodkladného opatrenia bol zhoršený zdravotný stav starej matky E. V., ktorá už nebola naďalej schopná zabezpečovať starostlivosť o maloleté deti.

10. Uznesením č. k. 8P/74/2020-9 zo dňa 25.05.2020 tunajší súd zrušil neodkladné opatrenie nariadené uznesením Okresného súdu Vranov nad Topľou č. k. 8P/70/2020-15 zo dňa 15.5.2020. Dôvodom zrušenia nariadeného neodkladného opatrenia bola skutočnosť, že R. V., ktorému boli maloletí neodkladným opatrením dočasne zverení do osobnej starostlivosti, opustil spoločnú domácnosť a o maloletých sa nezaujímal. Deti v tom čase žili v domácnosti so starou matkou E. V., ktorej boli zverené rozhodnutiami súdu do náhradnej osobnej starostlivosti. Stará matka mala vážne zdravotné problémy, ale v tom čase aj za pomoci príbuzných zvládala starostlivosť o vnukov.

11. Uznesením Okresného súdu Vranov nad Topľou č.k. 8P/105/2020-10 zo dňa 2.7.2020 súd do právoplatného skončenia súdneho konania dočasne zveril maloleté deti Y. V., W.. XX.X.XXXX E. R. F., W.. XX.X.XXXX do starostlivosti Z. T. H. E. C. L.. W., Y.. C. bolo vykonateľné dňom 2.7.2020.

12. Okresný súd Vranov nad Topľou uznesením sp.zn. 8P/105/2020 zo dňa 1.12.2020 nariadil u maloletých detí, Y. V., W.. XX.X.XXXX E. R. F., W.. XX.X.XXXX ústavnú starostlivosť, ktorá sa bude vykonávať v Z. T. H. E. C. L.. W., H. XXX, Y.. Matka bola zaviazaná platením výživného na každé maloleté

dieťa vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa podľa osobitného predpisu vždy do 30. dňa toho ktorého mesiaca vopred na účet Z. T. H. E. C. L.. W., H. XXX, Y., počnúc právoplatnosťou rozhodnutia. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 31.12.2020.

13. Kolízny opatrovník po prešetrení pomerov v správe uviedol, že uznesením Okresného súdu Vranov nad Topľou sp.zn. 8P/70/2020 zo dňa 15.5.2020 boli maloleté deti Y. V., W.. XX.X.XXXX E. R. F., W.. XX.X.XXXX dočasne zverené do náhradnej osobnej starostlivosti R. V., W.. XX.X.XXXX. Dňa 20.5.2020 úrad práce obdržal hlásenie, že náhradný rodič R. V. opustil spoločnú domácnosť a maloleté deti zanechal v domácnosti so starou matkou. Náhradný rodič údajne zobral aj úspory, ktoré mala stará matka maloletých detí našetrované- cca 440,- eur a spolu s C. V., W.. X.X.XXXX odišli na neznáme miesto. Šetrením v rodine dňa 20.5.2020 boli starou matkou potvrdené vyššie uvedené skutočnosti. Maloleté deti ponechal v domácnosti vtedy ešte náhradnej matky, ktorá však z dôvodu vážnych zdravotných problémov sa už o maloleté deti nedokázala starať. Keď sa po niekoľkých dňoch pán V. vrátil naspäť domov, maloleté deti a tiež svoju manželku, teda náhradnú matku maloletých detí, E. V., vyhodil von z bytu, nakoľko vyhlasoval, že byť je v jeho osobnom vlastníctve. Náhradná matka dňa 17.6.2020 zomrela. Súd zrušil neodkladné opatrenie a to uznesením sp.zn. 8P/74/2020 zo dňa 25.5.2020, nakoľko R. V. nezabezpečoval maloletým deťom starostlivosť a výchovu. Uznesením súdu č.k. 8P/105/2020-10 zo dňa 2.7.2020 boli maloletí neodkladným opatrením zverení do starostlivosti Z. T. H. E. C. L.. W., H. XXX, Y.. Maloleté deti sú v uvedenom centre od 9.7.2020. Uznesením súdu sp.zn. 8P/105/2020 zo dňa 1.12.2020 bola u maloletých detí nariadená ústavná starostlivosť, ktorá sa vykonáva v Z. T. H. E. C., Y.. Maloleté deti sú od 10.8.2020 v starostlivosti profesionálneho rodiča. Deťom sa darí, sú spokojné, osobu R. V. vôbec nespomínajú. Deti navštevujú L. Š. K. U. Y., maloletý Y. je v školskom roku 2020/2021 žiakom X. ročníka, variant A, mal. R. je žiakom X. ročníka, vzdeláva sa podľa variantu B. Ošetrojúcou lekárkou maloletých ju Y. U.. Toho času sú deti zdravé. Navrhovateľ sa o maloleté deti od ich umiestnenia v zariadení zaujíma len sporadicky, aj to len telefonicky, deti v centre ani raz nenavštívil. Medzi navrhovateľom a deťmi nie je vytvorený primeraný citový vzťah napriek tomu, že žili v spoločnej domácnosti niekoľko rokov. Navrhovateľ nie je starým otcom detí, maloletým zabezpečovala starostlivosť náhradná matka. Z informácií získaných od susedov je zrejmé, že v čase, keď bola náhradná matka hospitalizovaná, navrhovateľ sa o deti nedokázal riadne postarať, deti žobrali jedlo u susedov, celé dni sa túlili po obci. Kolízny opatrovník neodporučil zveriť maloleté deti do náhradnej osobnej starostlivosti R. V..

14. Z. T. H. E. C. L.. W., Y. potvrdilo, že maloleté deti Y. V. E. R. F. boli do ich zariadenia prijaté dňa 9.7.2020. Deti sa v zariadení adaptovali dobre a prospievajú. Od 10.8.2020 sú umiestnené v profesionálnej rodine. Pán R. V. začal deti telefonicky kontaktovať asi dva mesiace po prijatí do zariadenia. Telefonicky s nimi hovoril 4 krát. Osobne pán V. maloleté deti v zariadení nenavštívil. Maloletí často hovoria o ich už nebohej babke a otcovi. Pána V. veľmi nespomínajú.

15. Podľa § 45 ods. 1-9 Zákona o rodine ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa. Osobe, ktorá nezabezpečuje osobnú starostlivosť o svoje maloleté dieťa z dôvodu, že jej bolo zo starostlivosti odňaté rozhodnutím súdu, nemožno v čase trvania odňatia dieťaťa zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti na čas trvania odňatia dieťaťa.

16. Pri zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti uprednostní súd predovšetkým príbuzného maloletého dieťaťa, ak spĺňa ustanovené predpoklady. Ak sa má maloleté dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti prarodiča, súrodenca maloletého dieťaťa alebo súrodenca rodiča maloletého dieťaťa, splnenie podmienky trvalého pobytu na území Slovenskej republiky sa nevyžaduje za predpokladu, že prarodič, súrodenec maloletého dieťaťa alebo súrodenec rodiča maloletého dieťaťa má evidovaný trvalý pobyt alebo iný obdobný pobyt na území členského štátu Európskej únie.

17. V rozhodnutí súd vymedzí osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, jej rozsah práv a povinností k maloletému dieťaťu.

18. Osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia; osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti vykonávanej na území Slovenskej republiky, je povinná najmenej 30 dní pred dočasným premiestnením maloletého dieťaťa oznámiť súdu dočasné premiestnenie maloletého dieťaťa do cudziny na dobu dlhšiu ako tri mesiace spolu s údajom o mieste, účele a dĺžke pobytu v cudzine a o iných významných skutočnostiach súvisiacich s dočasným premiestnením. Právo zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach. Ak táto osoba predpokladá, že rozhodnutie zákonného zástupcu maloletého dieťaťa v podstatných veciach nie je v súlade so záujmom maloletého dieťaťa, môže sa domáhať, aby tento súlad pri konkrétnom rozhodnutí zákonného zástupcu preskúmal súd.

19. Na správu majetku maloletého dieťaťa sa primerane použijú ustanovenia § 32 a 33 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2005/36/20170701>>.

20. Rodičia maloletého dieťaťa vykonávajú práva a povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností len v rozsahu, v akom nepatria osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Rodičia majú právo stykať sa s maloletým dieťaťom, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Ak sa s osobou, ktorej bolo maloleté dieťa takto zverené, nedohodnú o výkone tohto práva, rozhodne na návrh niektorého z rodičov alebo tejto osoby súd.

21. Vyživovacia povinnosť rodičov voči maloletému dieťaťu rozhodnutím súdu podľa odseku 1 nezaniká.

22. Súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti určí rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať maloletému dieťaťu výživné rozsah ich vyživovacej povinnosti a súčasne im uloží povinnosť, aby počas trvania náhradnej osobnej starostlivosti, najdlhšie však do dovŕšenia plnoletosti dieťaťa, poukazovali výživné úradu práce, sociálnych vecí a rodiny. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, má tento úrad právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa vrátane uplatňovania týchto nárokov v exekučnom konaní vo svojom mene a na účet tohto maloletého dieťaťa. Ak je maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti podľa odseku 2 druhej vety osobe, ktorá nemá trvalý pobyt na území Slovenskej republiky, súd povinnému uloží povinnosť, aby výživné poukazoval tejto osobe; úrad práce, sociálnych vecí a rodiny nemá v tomto prípade právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa. Po dovŕšení plnoletosti dieťaťa, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, sú rodičia povinní poukazovať výživné dieťaťu.

23. Súd najmenej raz za šesť mesiacov zhodnotí v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí alebo v súčinnosti s inými osobami, ktoré sú oboznámené s pomermi maloletého dieťaťa, výkon náhradnej osobnej starostlivosti, a to najmä kvalitu starostlivosti o dieťa v náhradnej osobnej starostlivosti a skutočnosť, či rodičia môžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa.

24. Vykonaným dokazovaním mal súd za preukázané, že návrh navrhovateľa nie je dôvodný. Maloleté deti boli v minulosti súdnym rozhodnutím zverené do náhradnej osobnej starostlivosti ich starej matke E. V.. Táto žila v spoločnej domácnosti s navrhovateľom a o maloleté deti sa riadne starala a zabezpečovala ich potreby. Deti mali ku starej matke vytvorený pozitívny citový vzťah. Po zhoršení sa zdravotného stavu starej matky, táto už nebola schopná poskytovať maloletým deťom potrebnú starostlivosť, preto súd vyhovel návrhu navrhovateľa R. V. a neodkladným opatrením dočasne zveril maloletých do jeho starostlivosti. Pán V. túto starostlivosť deťom zabezpečoval len niekoľko dní a následne zo spoločnej domácnosti odišiel s priateľkou a o deti sa nezaujímal.

25. Vzhľadom na situáciu v rodine detí bol súd nútený maloletých neodkladným opatrením dočasne zveriť do starostlivosti Z. T. H. E. C. U. Y. E. W.Á. E. W. Ú. L..

26. Zverenie maloletých detí do náhradnej osobnej starostlivosti R. V. súd nepovažoval za rozhodnutie, ktoré by zodpovedalo najlepšiemu záujmu maloletých detí. Aktuálne sú deti v starostlivosti profesionálneho rodiča, majú zabezpečené všetky ich potreby, riadne si plnia školské povinnosti a v domácnosti profesionálneho rodiča sú spokojné. Navrhovateľ nepreukázal predpoklady vyžadované zákonom pre zverenie detí do jeho starostlivosti. Okrem skutočnosti, že musí ísť o osobu spôsobilú na

právne úkony, s trvalým pobytom na území SR, musí taká osoba spĺňať aj osobné predpoklady a to najmä zdravotné, osobnostné a morálne. Navrhovateľ po dočasnom zverení detí do jeho starostlivosti opustil spoločnú domácnosť s novou priateľkou, maloletých ponechal bez potrebnej starostlivosti, nezaujímal sa či sú uspokojené ich základné životné potreby. Vzhľadom na takéto jeho konanie nemožno konštatovať, že spĺňa osobnostné a morálne predpoklady pre výkon osobnej starostlivosti o maloleté deti. Navyše navrhovateľ sa ani nezúčastnil nariadeného pojednávania, nepreukázal aká je jeho zárobková situácia, či jeho bytové podmienky. S poukazom na zistený skutkový stav, súd v záujme maloletých detí návrhu navrhovateľa nevyhovel a tento zamietol ako nedôvodný.

27. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 CMP, v zmysle ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje. V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 127 ods.1 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh), (§ 363 CSP). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť (§ 365 CSP) len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.